

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Student: Alexander Nash

Název: Srovnání cesty Gilgameše a Abrahama

Popis diplomové práce. Má:

- a) 69 stran, včetně šesti úvodních stran nečíslovaných;
- b) titulní stranu s dvojjazyčným názvem;
- c) obsah, krátký seznam zkratk, prohlášení a poděkování;
- d) dvojjazyčný abstrakt, anotace a klíčová slova;
- e) roztríděný soupis použité literatury na třech stranách čítající 37 titulů, z toho 16 anglických relevantních odborných publikací;
- f) vlastní stať na stranách 9-64 je roztríděna na tři kapitoly;
- h) poznámkový aparát čítající 159 položek je standardně na stránce.

Lze proto konstatovat, že všechny formální náležitosti diplomové práce jsou splněny.

Hodnocení práce:

Diplomová práce studenta religionistiky komparuje dvě postavy ze dvou kultur a dvou na sobě nezávislých textů na základě koncepce hrdinské cesty podle amerického badatele J. Campbella. Přestože ví, že tato universalistická teorie je dnes již překonaná, používá ji jako model pro srovnání obou postav. Nesděljuje sice, proč si vybral zrovna tuto teorii, ale umožňuje mu oba příběhy výstižně komparovat. Hrdinská cesta má tři části (odchod, iniciace, návrat), ale studentovo dělení diplomové práce na tři části se od toho neodvíjí. Srovnání obou příběhů totiž student pojímá širěji. Nesrovnává jen motiv cesty, ale srovnává obě postavy i z hlediska tématu nesmrtelnosti postav a jejich vztahu k transcendentnu.

Student téma zpracovává z religionistického hlediska a jev popisuje religionistickou terminologií. Jeho argumentace je vyvážená, dobře srozumitelná a přesvědčivá, byť ne vždy je tvrzení studenta dostatečně podloženo literárními zdroji (viz výtky). Svou práci se pokouší sledovat vybraný biblický příběh skrze model hrdinské cesty, tzn.: pokouší se podrobit biblický příběh religionistickému zkoumání. K záměru své práce přistupuje nezaujatě, z odstupů pozorovatele, kriticky (bez spekulací) a nesnaží se podložit argumenty své předporozumění. Své vývody formuluje opatrně. Diplomová práce prokázala, že techniku religionistického zkoumání student dobře zvládl, terminologii užívá přiměřeně, práci nepřetěžuje odbornickým žargonem. Pracuje samostatně na základě standardní a relevantní literatury, elektronické zdroje užívá málo, neověřené zdroje neuvádí vůbec. Prokázal, že je schopen samostatného tvůrčího bádání, které by klidně mohl rozvíjet postgraduálním studiem v doktorandském programu.

Kritické připomínky nemám ke koncepci práce, ale

- (a) k několika drobnostem formálního rázu. Práce obsahuje zbytečné hrubky ve shodě podmětu s přísudkem a špatné užívání českých přechodníků (koncovka –íc je u ženských tvarů!);
- (b) k agumentaci pomocí midrašů (str. 19.53). Jednak nevím, zda student rozlišuje hodnotu midrašické literatury (myslím, že roli midrašů, jako produktu pozdější, tj. nezajištěné ústní tradice notně přeceňuje), jednak neuvádí, jaký midraš má na mysli, necituje je a neuvádí jej ani jak zdroj v poznámce. To je závažná chyba a je možno ji vysvětlit při obhajobě;
- (c) k citaci zdrojů z Bible a eposu. Rozsáhlé pasáže hebrejského textu, jakož i klínopisný přepis je podle mého soudu zbytečně uvádět, když pak v textu není zpracováván. Zajímalo by mě, co tím student sledoval, když z originálu při své argumentaci nevychází a když někde v citaci tyto doklady původního znění ani neuvádí (str. 45);
- (d) k představám o podobě Abrahamova Boha (str. 48). Zde lze zmínit ještě velmi výstižný text o setkání Abrahama s Bohem v podobě člověka před zničením Sodomy (Gn 18) nebo

setkání Mojžíše s Bohem u hořícího keře (Ex 3). Škoda, že jste tyto přesvědčivé ilustrace nevyužil;

(e) k formulaci „pohanské vyznání“. Při obhajobě je třeba tento výraz definovat pomocí relevantní literatury včetně uvedení hlavních rysů tohoto vyznání u Abímeleka, jemuž toto vyznání na str. 60 přisuzujete.

Samostatnou kategorií výtek je absence zdrojů. To snad ani není třeba při obhajobě vysvětlovat, ale je třeba si podobné asociativní a nepodložená tvrzení v další kritické práci dobře ohlídat:

- zmiňujete existenci nauky o vzkříšení ve 3. stol. př.o.l. z textu Iz 26,19 (str. 34), ale nedokládáte, na základě čeho si myslíte, že tento Izajášův text je ze 3.stol;

- některé teze nadhazujete ad hoc bez zdůvodnění. Např. že Izrael ztrácí po exilu výsadní postavení v očích Boha (str. 41) Odkud to víte Alexi?

- proč mluvíte o „kompletním vyloučení Židů z představy spásy“ (str. 41). Lze to doložit?

- jak víte, že „autoři textu zametli pod koberec“ fakt, že Abraham je zakladatel několika dalších národů (str. 42)?

- oč opíráte své tvrzení na str. 45, že by sporná pasáž mohla být do textu přidána později?

- na str. 46 schází zdroj pro teorie Johna Day-e, jehož dílo neuvádíte ani v seznamu literatury;

- odkud čerpáte informace o aktivitě boha Šamaše na str. 46?

- odkud víte, že „nalezení jediného správného Boha je pro jeho potomky klíčové právě díky přítomnosti konkurenčních božstev“ (str. 49)?

Na druhou stranu bych však ocenil určité studentovy podněty: např. argumentaci ve prospěch teze, že Abrahamův božský patron mohl být lunární bůh Sín. Nebo vysvětlení efektu Gilgamešovy cesty (str. 53).

Diplomová práce je dobře obhajitelná na výtečně (1) k čemuž se po obhajobě rád připojím, ale v podobě, jakou práce má se všemi zbytečnými nedostatky ji hodnotím jako spíše velmi dobrou (2).

V Praze, dne 11.5. 2018

Jiří Beneš